

Combattimento

BESTUURSVERSLAG 2023

1. Wie we zijn

Barokensemble Combattimento heeft als missie het verzorgen van muziekuitvoeringen van hoge kwaliteit voor zowel nieuw als bestaand publiek van diverse achtergronden. Dit doen we door programma's te maken die relevant zijn voor de thema's van nu, waarmee we onze medemensen in hart, hoofd en ziel willen raken. Door hen te inspireren, uit te dagen en met ons en met elkaar te verbinden. Bekende en onbekende werken uit de 17de - en 18de-eeuwse barokmuziek vormen de kern van ons repertoire, en dan vooral de stijlen waarin fantasie en beweging een grote rol spelen. De leden van Combattimento, ieder met solistische kwaliteiten, dragen een schat aan opgebouwde kennis en ervaring met zich mee en combineren een sterk historisch besef met een eigen speelwijze: energiek, vurig en stijlbewust. Door te spelen op moderne instrumenten op 440hz zijn wij in staat authentieke programmatische connecties te maken met modernere muziek, samen te werken met een breed scala aan (educatieve) partners, in een veelvoud van omstandigheden.

De basisbezetting bestaat uit acht leden: Cynthia Freivogel en Quirine van Hoek: viool; Marjolein Dispa: altviool; Diederik van Dijk: cello; Erik Olsman: contrabas; Pieter Dirksen: klavecimbel; Sören Leupold: chitarrone; Bram Kreeftmeijer: hobo. Cynthia Freivogel en Pieter Dirksen zijn de co-artistieke leiders.

Combattimento streeft ernaar alle soorten publiek te laten genieten van onze frisse en toegankelijke presentaties van grote en kleinere meesterwerken uit de barokperiode, die we tot leven brengen in een afwisselende en dynamische programmering. De kernbezetting wordt daartoe regelmatig uitgebreid met solisten en extra musici, of juist verkleind. We slaan een brug tussen oud en nieuw, tussen traditioneel en modern, tussen publiek en muziek. We doen dit vaak in samenwerking met gelijkgestemde organisaties in het Nederlandse culturele veld, zoals dans- en operagezelschappen, en werken samen met anderen aan een jeugdproductie die wordt ondersteund door een educatietraject.

Combattimento maakt met regelmaat hoogwaardige videoregistraties en audio-opnames. Hierbij kiezen wij graag voor zeldzame, ondergewaardeerde meesterwerken, nieuw gecomponeerde barok-geïnspireerde stukken, en reconstructies van de hand van onze eigen huismusicoloog en co-artistiek leider Pieter Dirksen.

2. Wat we doen

2.1. Optredens en programma's

Telemann Sommerfest

Op het Telemann Sommerfest van Magdeburg (juni) speelden wij twee op maat samengestelde programma's met Georg Philipp Telemann als de centrale componist.

- In 'Telemann en Tango' voor onze kernbezetting met hobo, wisselden we zijn muziek voor diverse bezettingen af met tango's uit de 18^e en 20^e eeuw: naast fandango's van Gluck en Boccherini (met gitaar!) ging het daarbij om een tango voor strijkkwartet van Erwin Schulhoff (1923) en een eigen arrangement van de tango-klassieker "Por un Cabeza". Ook het Telemann-aandeel van dit concert bevatte een eigen bewerking: een reconstructie van een vioolconcert.

- In 'Flute Pastourelle' voegde de panfluitvirtuoos Matthijs Koen zich bij ons, met als openingsstuk een hoogstwaarschijnlijk voor panfluit als solo-instrument geschreven suite van Telemann. Naast enkele andere 'pastorale', op volksmuziek geïnspireerde stukken van Telemann, Schmelzer en Fasch bevatte het programma twee bijzondere werken: een tripelconcert met panfluit, oboe d'amore en viola d'amore van Christoph Graupner en een speciaal gecomponeerd werk van Chiel Meijering. Dit laatste stuk, een spannend werk dat helemaal op maat voor Combattimento en Matthijs Koene is geschreven, is als een driedelig barokconcert met de panfluit als hoogst virtuoze solist.

Angelo Solitario / Lonely Angel (2023-24)

In dit programma gaat Combattimento de dialoog aan met het befaamde strijkersduo Daniel Rowland en Maja Bogdanovic. Drie wervelende concerten van grootmeester Antonio Vivaldi omlijsten een bijzonder gevarieerd programma, met oude en nieuwe stukken: een zelden gespeeld, meesterlijk strijkkwintet van Luigi Boccherini en een van de briljante concerten van Charles Avison naar klavecimbelsonates van Domenico, staan tegenover de indringende vioolmeditatie van de Letse componist Peteris Vasks en de fraaie hommage aan collega-cellist en -componist Boccherini van Giovanni Sollima. Daniel Rowland gaf een heel persoonlijke inleiding over zijn band met componist Peteris Vasks, waardoor het publiek het stuk Lonely Angel kon ervaren als een bijzonder moment van reflectie. Het thema van dit werk is een engel die boven de lijdende en pijnlijke wereld zweeft en alles in perspectief ziet, en – toch - nog steeds gelooft dat mensen in wezen goed zijn. Daniel en Maja benadrukten dit optimistische perspectief in al hun muziek en in het hele programma. Van de prachtige improvisaties in de langzame delen van de Vivaldi concerten tot het werk van Sollima met solo-cello. Hun energieke speelstijl past perfect bij Combattimento. We zijn in gesprek om in de toekomst met hen samen te werken op hun festival (Stift), ook een kans en gelegenheid om, door samen te werken met jonge muzikanten, onze onderwijsambities in te vullen.

French Connection (seizoen 2023-24)

Couperin was een meester van de klaagzangen voor de Goede Week (de 'Leçons de ténèbres'), en een eigentijdse echo daarvan horen we in de meditatieve Tenebrae van Oswald Golijov. Hij schreef dit stuk voor strijkkwartet, geïnspireerd op de muziek van François Couperin, in het jaar 2000: een reflectie op het Israëliësch-Palestijnse conflict – in 2023 nog steeds pijnlijk relevant. Maar net als het werk van Peteris Vasks, dat in zijn 'hemels' perspectief in de traditie van de 'Music of the Spheres' staat, laat Tenebrae van Golijov het publiek uiteindelijk met een gevoel van optimisme achter: muziek kan mensen samenbrengen en verzoenen. Combattimento is in een unieke positie om dit stuk van Golijov in de context te plaatsen van Couperin en de muziek waarvoor hij de inspiratie vormde. Van Pisendel, Telemann en Bach. Dit programma bood een buitengewone gelegenheid voor discussie met het publiek (in onze buurtconcertreeks) en was een succesvol experiment om oud en nieuw, geschiedenis en actualiteit te verbinden.

Nieuwe cd: Bach Reconstructed: Concertos and Partita (2024)

Een belangrijk aspect van ons artistieke profiel is het maken en spelen van bewerkingen en reconstructies. Dit bereikte in november een hoogtepunt met de opname van een cd, helemaal gewijd aan reconstructies: vier concerten en een partita van Johann Sebastian Bach. Stukken die alleen in Bachs eigen bewerkingen bewaard bleven. Pieter Dirksen maakte de reconstructies op basis van diepgaand onderzoek en zijn uitgebreide kennis

van Bachs muziek. Deze cd met de titel 'Bach Restored' verschijnt in juni 2024 en is een unieke toevoeging aan de Bach-discografie: de vijf stukken klinken als nieuw.

Harmonia Parnassia (seizoen 2023-24)

In dit programma combineren we bruisende Venetiaanse muziek met drie sonates uit Carel Hacquart's Harmonia Parnassia, een collectie die in 1686 te Amsterdam verscheen. Het is bijzonder karaktervolle muziek die sterk in de 17de-eeuwse consort-stijl wortelt. Dat geldt ook voor het stuk van Pietro Andrea Ziani, een Venetiaan die heel succesvol was met tal van opera's in zijn moederstad en daarbuiten, maar deze sonates in 1668 in Dresden publiceerde toen hij daar korte tijd werkte als kapelmeester. Tomaso Albinoni behoorde tot de moderne Italiaanse richting en was pionier van de nieuwe 18de-eeuwse concerto-stijl. Dat kunnen we duidelijk horen in zijn - in handschrift bewaard gebleven - Sinfonia. Verschillende van zijn karakteristieke thema's inspireerden Bach tot meeslepende fuga's. Dat laten we horen in ons concert: we spelen Albinoni's voorbeeld en de navolging. De grootste Venetiaan, Antonio Vivaldi, ontbreekt natuurlijk niet: van hem spelen we een concert voor de mysterieuze viola d'amore en een 'concerto ripieno' met een spetterende chaconne als slot.

Lust, and Love Lost (seizoen 2022-23)

'Lust, and Love Lost' is een samenwerking met sopraan Claudia Patacca en regisseur David Prins. Een concert met twee levendig geënceneerde voorstellingen en een uitgebreid aandeel van de leden van Combattimento. In de eerste helft van het programma spelen zij een dramatische cantate van Händel, gebaseerd op een fragment uit de Griekse mythologie (Armida abbandonata). In de tweede helft staat een komische huwelijkskantate van Telemann centraal, waarin sopraan Claudia Patacca niet alleen zingt, maar ook live taarten bakt op de Bühne.

Dit project werd in januari 2023, na twee annuleringen door Covid-19, uiteindelijk uitgevoerd in Nederland bij de Goede Rede Concerten en op Malta in het oude baroktheater Theatru Manoel, als onderdeel van het internationale Valletta Baroque Festival

Händel in Italië (seizoen 2022-23)

Het Italiaanse barokprogramma kreeg nieuw inhoud en een nieuwe naam. Centraal in dit programma staan een aantal briljante stukken die de jonge Georg Friedrich Händel schreef tijdens zijn verblijf in Italië (1706-1710), waaronder een van de allereerste hoboconcerten, een experimenteel vioolconcert, een toccata die klinkt als een van zijn befaamde klavecimbel-improvisaties, en de suite 'Rodrigo' (1707). Verder klinkt er muziek van enkele grootheden die Handel in Italië leerde kennen: Gasparini, Vivaldi, Scarlatti en Corelli. In dit uiterst toegankelijke programma schitteren de leden van Combattimento met veel ruimte voor virtuositeit. In de reacties van het publiek horen wij regelmatig dat dit repertoire laat zien en horen waar Combattimento voor staat, dat dit is waarom ze naar ons komen luisteren. Een goede reden om ieder jaar een dergelijk programma aan te bieden.

Take Five! (seizoen 2022-23)

Dit programma heeft alles met Dresden te maken. Johann Sebastian Bach keek altijd met enige jaloezie naar het rijke muziekleven van deze stad, en hij wist in 1733 zelfs zijn oudste zoon Wilhelm Friedemann daar te stationeren. We horen enkele stukken van deze eigenzinnige zoon, maar ook muziek van Telemann, Brescianello en Fasch uit het repertoire van de Dresdense hofmuziek. Een paar obscure Dresdense musici blijken toch

spannende muziek te hebben geschreven, zoals bijvoorbeeld te horen is in een vioolconcert van ene Johann Friedrich Schreyfogel. Van de al op zeer jonge leeftijd overleden Johann Gottlieb Goldberg – bekend als naamgever van Bachs befaamde klavecimbelvariaties en waarschijnlijk diens leerling – klinkt de ongelooflijke Sonate in c-klein: een tour de force van contrapunt, dramatiek en virtuositeit.

Sinds seizoen 2020-21 bieden wij standaard een programma in kleinere bezetting (kwintet) aan. Hierdoor bereiken we podia met een niet al te grote portemonnee, en podia op kleinere plaatsen met een publiek dat meestal niet in aanraking komt met de programmering en het muzikale niveau van ons ensemble. Het kwintet speelt vooral bij kleinere kamermuziekverenigingen in alle hoeken van het land. Deze kwintetprogramma's hebben ook een versterkend effect op onze strijkerskern als het gaat om samenspel en artistieke ontwikkeling. Win-win dus, voor Combattimento en voor ons publiek

Sirènes (seizoen 2022-23)

Met 'Sirènes' presenteerde Combattimento een programma in samenwerking met de briljante Armeense violiste Chouchane Siranossian. Centraal daarbij stond muziek van drie vrouwelijke 18e-eeuwse componisten: Elisabeth Jacquet, Wilhelmina von Bayreuth en Maddalena Laura Syrmen. De laatste had via haar man Ludovico Syrmen (van wie een vioolconcert op het programma staat) Armeense connecties. Antonio Vivaldi schreef een reeks vioolconcerten 'voor Anna Maria', een briljante vioolspelende wees uit het Venetiaanse Ospedale della Pieta en sterleerling van Vivaldi. Van deze concerten bleef alleen de solopartij voor viool bewaard; speciaal voor dit project is een reconstructie gemaakt. Dit virtuoze achttiende-eeuwse repertoire wordt afgewisseld met volksliedbewerkingen voor strijkkwartet van de hand van Komitas, de 'vader dan de Armeense volksmuziek'. Al met al een programma met een aantrekkelijke en intrigerende afwisseling van 'volks'- en 'kunst'-muziek, met bovendien diverse stijlcontrasten. Met dit programma wilden we het perspectief van ons reguliere publiek verbreden en tegelijkertijd inspelen op een aantal (helaas) nog steeds actuele de thema's, zoals emancipatie, onderdrukking en zelfs genocide. Met dit muzikale programma wilden we de buitenwereld de concertzaal binnenbrengen. Met deze reeks bereikten we ook een deel van de Armeense gemeenschap in Nederland (in 2022 waren er 8.500 mensen met een Armeense migratieachtergrond in Nederland): een interessante verbreding van ons publiek.

Dit soort programma's biedt unieke kansen om een publiek met diverse achtergronden te ontwikkelen. Dat gaan we de komende seizoenen nog meer benutten.

B-Street, een samenwerking met DE KOM, Nieuwegein

De Voorstelling. Combattimento, een *spoken word* artiest, een DJ en twee dansers ontmoeten elkaar in verschillende combinaties op straat. Er zijn conflicten en wedstrijden die eindigen in samenwerking. De geschiedenis herhaalt zich, dezelfde baslijnen, dezelfde strijd en dezelfde mogelijkheden om samen muziek te maken en te improviseren. Purcell, Vivaldi en Bach opnieuw bedacht via de kinderen en met behulp van de DJ en *spoken word* artiest over elkaar heen gelegd. De Voorstelling wordt ieder jaar vernieuwd met het improvisatiewerk van het Jeugdorkest van de KOM, en van de schoolkinderen die meedoen aan het educatietraject.

Het educatietraject 'Combattimento in de klas' richt zich op de bovenbouw van het primaire onderwijs (groep 6, 7 en 8) in alle scholen van Nieuwegein. We geven kinderen

de kans om zelf en in 'real time', samen met anderen, muziek te componeren en te improviseren. In 2023 leerden leden van Combattimento de kinderen welke basiscomponenten je nodig hebt om dansmuziek te componeren. Met de resultaten maakten we een *dance remix*, die de kinderen met de hulp van DJ Joram uitvoerden tijdens de Voorstelling.

Buitenschoolse activiteiten. In 2022 en 2023 kreeg het Jeugdorkest via het naschoolse programma in de KOM ritmische workshops met plastic emmers als slagwerk. In 2024 leren ze met leden van Combattimento hoe ze met hun eigen instrument kunnen improviseren op een 17de-eeuwse baslijn. De samenwerking is een succes: we zien dat de samenwerking met Combattimento de afgelopen twee jaar een positieve invloed heeft op de inschrijvingen voor het Jeugdorkest.

Buurtconcerten

Combattimento wil graag een nieuw publiek bereiken. Maar wie is ons publiek en wie kan ons publiek zijn? Om dit te onderzoeken gaven we een serie concerten in onze eigen buurten. Zo zouden we kunnen spelen voor mensen die Combattimento anders niet zouden tegenkomen. Maar het was ook een manier om onszelf uit de 'veilige en vertrouwde' concertzaal te halen en wat meer middenin de samenleving te planten. Op basis van de kwintetprogramma's 'Take Five' (voorjaar) en 'French Connection' (najaar) organiseerde iedere orkestlid een concert in zijn of haar eigen woonomgeving. Ook koos iedereen een eigen publieksonderzoeksvraag. In 2023 gaven we drie van deze buurtconcerten: in Amsterdam na een buurt diner, in Culemborg in een kleine kerk met een traditie van oude muziek (met een vraag-en-antwoordsessie na afloop), en in Voorschoten in een buurtcentrum. Vooral in Voorschoten trokken we een zeer divers publiek; een mix van mensen die nog nooit naar klassieke muziek waren geweest en 'hardcore' Combattimento-fans.

- De vraag- en-antwoord-sessie in Culemborg bleek een groot succes en zorgde voor de meeste verbinding met het publiek. We hebben daarom besloten dit voortaan altijd zo te doen.
 - Veel toehoorders merkten op dat het voor hen heel bijzonder was om dichtbij de musici te zitten. Dit is een voordeel van kleine locaties dat heel goed past bij ons streven om meer contact te maken met ons publiek.
 - Veel mensen vroegen naar de instrumenten en de strijkstokken, en vonden het bijzonder om deze van dichtbij te zien. Daarom maken we een programma voor een van de komende seizoenen over de zeldzame en minder zeldzame instrumenten die we bespelen, met interactieve elementen: 'Strange Instruments of Great Beauty'.
 - In Culemborg waren ongeveer dertig mensen aanwezig, waarvan er slechts twee eerder naar een Combattimento-concert waren geweest. Daarom denken we dat we hier meer concerten kunnen programmeren en een trouw publiek kunnen opbouwen.
 - De vragen van het publiek over de gespeelde muziek zijn erg nuttig om onze doelstelling, programmering en artistieke lijn nog beter op de behoeften van een divers publiek af te stemmen.
- Eén toeschouwer bleek een afkeer te hebben van het stuk van Golijov, en er ontstond een korte en enigszins verhitte discussie tussen hem en andere mensen die dit strijkkwartet juist erg ontroerend vonden. Dit veroorzaakte ook een levendige discussie binnen het ensemble over muziek die 'populair' is en het publiek direct aanspreekt, en muziek die qua compositie veeleisender is. Deze discussie, net als de discussies die we

hebben gehad in onze samenwerking met Scapino en in het educatietraject, helpt ons om programmatische keuzes te maken.

Wat steeds duidelijker wordt is dat Combattimento vooral muziek wil spelen die de emoties van het publiek raakt. Muziek maken, programma's maken die geschiedenis en actualiteit verbinden, meer ter lering dan vermaak. Want muziek heeft de kracht om, meer dan met woorden, gevoelens klank en kleur te geven. Dát is onze artistieke inspiratie en motivatie.

In Voorschoten hebben we nuttig feedback van het 'onervaren' publiek gekregen, die in hun feedback laat zien hoe divers de muziekbeleving en ervaring kan zijn vergeleken met ons kernpubliek. We zijn gesprekken aangegaan met alle bezoekers, inclusief de gastvrouw die achter de bar de hele avond werkte. Het publiek heeft zelf gereflecteerd over hun ervaringen en vergeleken met hun eigen eerdere muziekervaringen. Voor ons was het een goede spiegel die vragen oproep; bijv. waarom conformeren we ons nog steeds aan een traditioneel 'concert-etiquette' en uitvoeringspraktijk, terwijl onderzoek laat zien dat de wens en behoefte van een behoorlijk deel van de samenleving andere presentatievormen en 'gedrag' waarderen? We gaan door met deze onderzoeken en hebben in 2023 onze eigen presentatievormen onder de loep genomen.

Vriendenconcert en presentatie Mebold-kistorgel

In maart vond het jaarlijkse Vriendenconcert plaats in de Lutherse kerk in Utrecht, met een speciaal programma rond het - in 2021 verworven - Mebold-kistorgel dat we tijdens dit concert uitgebreid hebben gepresenteerd aan het publiek. Het orgel werd gebouwd door de Duitse orgelmaker Mebold (Siegen). Zijn ontwerp van een kistorgel met twee registers heeft een mooi gebalanceerde klank en mengt zeer goed met strijkers. Bovendien is het makkelijk te vervoeren. Tot nog toe speelde Combattimento hoofdzakelijk met het klavecimbel (en de theorbe van Sören Leupold) als continuo-instrument; een paar keer hebben wij voor speciale projecten een orgeltje gehoord. De toevoeging van een orgel aan ons vaste instrumentarium vormt een aanzienlijke verruiming van onze klankmogelijkheden. Dat betekent ook dat we het in de toekomst vaak zullen gebruiken, bijvoorbeeld in het Bach-programma met cantates en concertoreconstructies. Maar ook in andere programma's zal het kistorgel vaker worden afgewisseld met het klavecimbel, en dat zal zeker de toekomstige programmering beïnvloeden.

We hebben dit concert ook opengesteld voor een extern publiek en aangekleed met een gratis kop koffie of thee bij binnenkomst, en een borrel met de musici na afloop. De mogelijkheid om met de musici in gesprek te gaan blijft een meerwaarde voor het publiek en ons ensemble. De meerkosten wegen zeker op tegen de opbrengst: een mooie kans om de verbinding met een breder publiek te versterken.

2.2. Samenstelling publiek

In 2023 voerde wij een merknaamonderzoek uit samen met Hendrik Beerda Brand Consultancy om de positie van Combattimento in het culturele veld, en de kansen om onze merknaam te versterken, in kaart te brengen. Het onderzoek liet zien dat de waardering voor Combattimento bij ons kernpubliek zeer groot is en de binding sterk. De cijfers zijn vergelijkbaar met de waarderingsscore van merken die zich rond de 3e en 4e positie bevinden op de waarderingsranglijst van de 150 sterkste cultuurorganisaties van Nederland.

Naar aanleiding van dit onderzoek zijn we overgestapt naar het Culturele Doelgroepenmodel. Deze segmentatiemethode nemen wij de komende tijd als uitgangspunt bij onze publieksstrategie en in onze marketing. Ons doorlopende publieksonderzoek is verder geprofessionaliseerd door aan te sluiten bij het Continu Publieksonderzoek van Hendrik Beerda. Hierdoor kunnen wij de publieksbeleving actief monitoren.

De meest recente resultaten laten zien dat 56% van ons publiek uit vrouwen bestaat, en 44% uit mannen. 0% heeft zichzelf als non-binair omschreven. De leeftijden van de bezoekers bij onze reguliere concerten zijn verdeeld als volgt:

Jeugd en basisschoolleerlingen	2%	Weelderige cultuurminnaars (41-64 jaar)	29%
Culturele alleseters (25-40 jaar)	6%	Klassieke cultuurliefhebbers (65+)	63%

De afgelopen vier jaar is er een zichtbare groei van jongere bezoekers. In 2019 was 72% ouder dan 65 jaar; vandaag is dat 63%, en het segment 25-64 jaar is gegroeid van 25% naar 35%. Nog steeds bestaat het grootste deel van ons publiek dus uit 65-plussers: hoogopgeleide kunstliefhebbers met ruime concertervaring. Deze bezoekers gaan vaak samen met hun partner naar onze concerten. Hun hoofdredenen om te gaan zijn ontspanning, plezier en 'geraakt worden'. Een optreden van Combattimento prikkelt hun nieuwsgierigheid, verrijkt hun kennis, en de speellocaties en presentatievorm worden over het algemeen samengevat als aangenaam en mooi.

Gemiddeld 37% van het Combattimento publiek bestond uit eerste-keerbezoekers, 63% waren herhaalbezoekers die meer dan twee keer per jaar onze concerten bezoeken. Er is dus sprake van een trouwe *fan base* die een sterke binding voelt met het genre, maar nog meer met ons ensemble. Het aantal eerste-keerbezoekers laat zien dat er kansen zijn om deze groep te vergroten door lessen te leren uit het doorlopende publieksonderzoek en de presentatie en marketing af te stemmen op de behoeften van een diverser publiek.

Op grond van het publieksonderzoek, en onze (educatieve) ambities - onderscheiden wij drie leeftijdsgroepen. Binnen deze groepen gaan wij in de breedte aandacht besteden aan diversiteit in leeftijd, socio-economische groepen en groepen met een diverse culturele achtergrond. Dit doen wij via onze partnerschappen, buurtconcerten, educatieprojecten en producties in eigen beheer. De drie leeftijdsgroepen zijn:

- **Ons kernpubliek: de Klassieke cultuurliefhebbers en Weelderige cultuurminnaars**
Ons publiek bestaat voornamelijk uit 65-plussers die onderlegd zijn in klassieke muziek en zich op hun gemak voelen in concertzalen.
- **Jonger Publiek: de Culturele alleseters**
Onder jonger publiek verstaan wij de generaties X, Y (Millenials) en Z. In dit cohort is er een aanzienlijke groep met grote interesse in kunst en cultuur, echter zonder zich per se aan een genre of kunststroming te binden. Ze zijn eerder kunstminnende omnivoren en vaak is binnen deze groep de totaalbeleving belangrijker dan de precieze inhoud van een concert.

- **Basisschoolleerlingen en jeugd tot en met 18 jaar**
Als derde publieksgroep voor Combattimento identificeren we basisschoolleerlingen en jeugd tot en met 18 jaar. Het aanwakkeren van liefde voor en kennis over muziek is daarbij voor ons als ensemble volop gekoppeld aan het zelf kunnen maken van muziek voor deze groep.

Naast de drie leeftijdsgroepen onderscheiden wij nog **projectspecifieke doelgroepen**: Diverse projecten spreken, naast bovengenoemde brede doelgroepen, soms ook publiek aan met heel specifieke interesses of kenmerken.

2.3 Onze partners en stakeholders

Utrechts Muziek Overleg (UMO)

Combattimento is lid van het Utrechts Muziek Overleg; een netwerkvereniging die de Utrechtse Culturele sector vertegenwoordigt op landelijk en lokaal niveau. De meeste grote culturele instellingen van Utrecht zijn hierbij aangesloten, zoals TivoliVredenburg en Festival Oude Muziek. Het UMO is alert op trends en ontwikkelingen in de culturele sector en biedt een podium om deze te analyseren en te bespreken. Daarnaast biedt het UMO *learning communities* aan voor een aantal thema's, zoals educatie, diversiteit en de begeleiding van nieuwe makers en producenten.

Repetitieruimtes

Met de Gasthuiskapel in Zaltbommel hebben wij nog steeds goede banden en we gaan door met deze samenwerking. Wij waarderen de gulle steun die wij in Zaltbommel krijgen in de vorm van een mooie, gratis repetitieruimte. Jaarlijks geven we als tegenprestatie een concert in de concertserie van de Gasthuiskapel. Naast de Gasthuiskapel hebben wij als vaste uitwijklocaties voor repetities passende ruimtes gevonden in de Lutherse Kerk (Culemborg), De Utrechtse Muziekschool (Utrecht) en de Boskapel (Zeist). De huur die we voor deze locaties betalen komt rechtstreeks terecht bij instellingen die zich inzetten voor een levend cultuurlandschap, Dat ondersteunen wij graag.

Klassiekemuziek.nl

Klassiekemuziek.nl is een landelijk, sterk groeiende, speler in de wereld van de online marketing van klassieke concerten, en biedt ook een kaartverkoopmodule voor onze producties in eigen beheer. Hun marketing is landelijk. Daardoor vindt een kruisbestuiving plaats tussen publieksgroepen van verschillende ensembles en podia onder de deelnemende instellingen. Klassiekemuziek.nl registreert concertbezoeken en stelt de data beschikbaar om te gebruiken voor analyses, strategische marketing en concertproductie.

DE KOM

De educatieafdeling van DE KOM, Nieuwegein, timmert hard aan de weg. Wij hebben in hen een vernieuwende samenwerkingspartner gevonden met veel expertise en een goede match voor onze educatieve ambities.

Concerto Media

Concerto Media blijft dé partner voor een deel van onze audio- en videoproducties. Een

professioneel bedrijf met veel kennis van de culturele sector, en een goede match voor Combattimento op artistiek en financieel gebied.

Amstelkerk, Stadsherstel Amsterdam

We geven jaarlijks een of meer concerten in eigen beheer in de Amstelkerk. Dit is een goed bereikbare locatie in Amsterdam – ook voor mensen met een lichamelijke beperking - waar wij ieder jaar meerdere concerten in eigen beheer programmeren. Er is ruimte voor 200 bezoekers, en de intieme inrichting van de catering brengt het publiek en de musici dicht bij elkaar. Een mooie setting om in gesprek te gaan met ons publiek.

Scapino Ballet

De laatste voorstelling van de drie samenwerkingen tussen Combattimento en het Scapino Ballet staat momenteel *on hold* in verband met de aanstaande wisseling van de wacht voor de artistieke- en zakelijke directeursfuncties bij het Scapino Ballet. Wanneer er in augustus 2024 een nieuwe artistiek directeur is geïnstalleerd, gaan we door met de gesprekken over samenwerking.

Kamermuziekverenigingen en producerende instellingen

Met de bezetting en repertoire van het Combattimento zijn de kamermuziekverenigingen zeer gewaardeerde klanten. In deze vaak intieme setting komt het ensemble en onze podiumpresentatie goed tot hun recht, dichtbij, en in gesprek met, het publiek, en vaak in kleinere plaatsen en dorpen. Om de kamermuziekverenigingen met een kleine portemonnee te kunnen bereiken bieden we jaarlijks een aantrekkelijk en scherp geprijsd programma met een kleine (kwintet)bezetting aan om muziek in deze kleinere plaatsen levend te houden.

Impulse Art Management (IAM)

IAM verzorgt namens Combattimento de verkoop van concerten aan de grote zalen in Nederland en België.

Klemark

Het Spaanse bureau Klemark, richt zich steeds meer op acquisitie voor muziekensembles, als aanvulling op hun grote aanbod en expertise op het gebied van dansgezelschappen. Klemark is onze vaste partner en biedt onze programma's aan in Spanje en Zuid-Amerika.

De Utrechtse Muziekschool (DUMS)

In DUMS, een van de collega-organisaties uit het Utrechts Muziekoverleg, hebben we een partner gevonden voor de huur van repetitieruimtes en de jaarlijkse Play-Inn.

2.4 Activiteiten voor vrienden, collega-organisaties en artistieke collega's

Combattimento houdt contact met de Vrienden en donateurs via maandelijkse nieuwsbrieven, sociale media en met bijzondere kortingsacties voor concerten en andere activiteiten voor deze groep. We organiseren ieder jaar een Vriendenconcert, met borrel na afloop. Een mooi moment om samen met onze trouwe volgers stil te staan bij het afgelopen jaar.

In april organiseerden wij de tweede meespeeldag in Utrecht voor oude-muziek liefhebbers en Vrienden van Combattimento die zelf een instrument bespelen en meer

willen leren over repertoire en uitvoeringspraktijk, samen met de musici van ons ensemble.

3. Activiteiten in en voor de toekomst van het ensemble

3.1. Nieuwe initiatieven

3.1.1. Historische context

In 2023 kwam de artistieke planningscommissie, bestaande uit bestuurslid Walter van Hauwe, muzikaal vertegenwoordiger Diederik van Dijk, en co-artistiek leiders Cynthia Freivogel en Pieter Dirksen, regelmatig bij elkaar. Door deze ontmoetingen en gesprekken is er nu een heldere visie op de artistieke koers van onze programmering.

Tot in de jaren vijftig werd barokmuziek gezien en gehoord als muziek om passief en in stilte naar te luisteren: de muziek kreeg alle ruimte om de emoties van het publiek te beroeren. Het was kunst om de kunst; Kunst met een hoofdletter. Vanaf de jaren vijftig zochten de uitvoerders van barokmuziek het in het andere uiterste: een zakelijke non-nonsense manier van spelen, wars van emotie.

Maar de historische uitvoeringspraktijk – barokmuziek uitvoeren met oog en oor voor de geschiedenis – heeft ons geleerd dat beide stromingen geen recht deden aan de muziek. In de 17de en 18de eeuw was barokmuziek geen afstandelijke muziek maar juist muziek van en voor het publiek: om op te bewegen, om op te dansen. Muziek die bij het publiek emoties wist los te maken. Door dat inzicht, door barokmuziek te spelen zoals het bedoeld is, weten wij opnieuw het publiek te raken. Wij zijn ervan overtuigd dat dit het vernieuwde enthousiasme voor dit ‘vergeten’ repertoire verklaart.

Dat historische inzicht gebruiken we ook in onze educatie-activiteiten en in onze eigen arrangementen en reconstructies. Net als in de tijd van de barokmeesters brengen we de rollen van uitvoerder, componist-arrangeur en improvisator bij elkaar. We leren kinderen hoe je 17de-eeuwse dansmuziek kunt maken met eenvoudige bouwstenen, net als in die tijd, toen er nog geen YouTube, TikTok en Spotify bestond. We maken, op basis van eigen onderzoek, eigen arrangementen en reconstructies voor onze bezetting, net zoals Bach en zijn tijdgenoten dat deden. We geven tijdens onze concerten ruimte aan improvisaties van solisten. Zo laten we ook in deze 21e eeuw zien dat barok dé muziek is om mensen te ontroeren en te verbinden.

3.1.2. Introductie van een nieuwe artistieke missie

Op basis van de hierboven beschreven inzichten, ervaringen en experimenten hebben we onze artistieke missie in 2023 opnieuw geformuleerd:

Combattimento wil de brug zijn tussen oud en nieuw, tussen geschiedenis en actualiteit. Dat doen we door vanuit de barokke kern, onze wereld samen opnieuw te verbeelden.

DE BRUG TUSSEN OUD EN NIEUW

- het oproepen van muzikale verwantschappen en thema's over de eeuwen heen
- toevoeging van gloednieuw “oud” repertoire via reconstructies van verloren muzikale

kunstschaten

- eeuwenoude muziek relevant en pakkend maken voor jong publiek

DE BAROKKE KERN

- de exploratie en het uitdragen van onze eigen muzikale traditie
- het tot leven brengen van barokmuziek in al haar facetten, van componisten tot instrumenten, tot uitvoeringspraktijk, tot de spelers zelf
- het uitdiepen van thema's rondom de muziek, zoals dans of instrumentenbouw

DE WERELD SAMEN HERVERBEELDEN

- waar we ons bezighouden met de vraagstukken van onze tijd en met waar we naartoe gaan
- reflecties op wie we zijn en ruimte voor diverse perspectieven
- voorstellingen met multi-media, narratieve lijn, en/of theatrale elementen

3.1.3. Steeds meer producties in eigen beheer

Combattimento produceert steeds meer concerten in eigen beheer voor meer controle over publieksbenadering, presentatie, locaties, thema's en presentatievormen. Zo kunnen wij beter aansluiten op de wensen van jongere bezoekers en bredere publieksgroepen. Ook geven producties in eigen beheer ons de mogelijkheid om publieksonderzoek te doen en om input te vragen. In 2022 organiseerden we twee concerten in eigen beheer, in 2023 waren dat er acht.

3.1.4 Educatief programma

De bouwstenen van de 17de-eeuwse muziekmodellen hebben dezelfde basisvorm als veel hedendaagse muziek. Door in lessen op scholen te werken met deze bouwstenen, verbinden we de baslijnen en het ritme in de 17de-eeuwse muziek met moderne muziek. Daarna maakt de DJ op basis daarvan met de kinderen nieuwe muziek die ze spelen tijdens de Voorstelling. Zo ervaren de kinderen en het publiek wat er mogelijk is als musici elkaars wereld ontdekken.

Er zijn ook sterke overeenkomsten tussen de 'taal' van de barok en hiphop en *spoken word*. Een rapper of *spoken word* artiest kan bijdragen aan de samenhang van een voorstelling door overgangen te maken tussen verschillende scènes; korte teksten kunnen de thema's van uitvoeringen versterken. Daarom zijn we van plan om in 2024 *spoken word* toe te voegen aan ons educatieprogramma.

Het doel is om een voorstelling te maken waarin de werelden van klassieke en moderne muziek en *breakdance*, *spoken word* en poëzie bij elkaar komen. Voor de jonge doelgroep van DE KOM, op basis van een lestraject op de scholen, en om jonge talentvolle Nieuwegeinse artiesten een podium te bieden.

Dit project geeft ons ensemble de kans om volop 'out of the box' te werken. Onze improvisatievaardigheden worden op scherp gezet en ontwikkelden zich verder tijdens deze projecten. Dat komt ten goede aan onze reguliere programmering. Het is ook leerzaam om te merken hoe de diversiteit van het publiek invloed kan hebben op onze eigen denk-en-werkwijze, en om te zien dat onze kunst, onze muziek nog steeds van waarde is in onze moderne samenleving.

3.1.5. Meespeeldag met Combattimento (educatie en publieksverbreding)

Door het succes van de afgelopen twee edities hebben we besloten om ieder jaar een meespeeldag te houden. In juni 2023 was er daarom wederom een (succesvolle) meespeeldag, met dezelfde formule. Op beide dagen boden we de deelnemers bijzondere aanbiedingen voor een aantal van onze concerten. De volgende editie vindt plaats in juni 2024.

3.2 Profilering binnen de sector

Combattimento bestaat uit gespecialiseerde musici die niet alleen geweldige moderne spelers zijn, maar ook risiconemers: bereid om te experimenteren en om hun eigen geluid te blijven ontwikkelen. Daardoor kunnen ze als een soort diplomaten fungeren in de - overigens tot hun spijt - gescheiden werelden van de gespecialiseerde Oude Muziek en de 'mainstream'. Ze hebben daardoor ook de flexibiliteit om binnen beide muziekculturen te werken en verbindingen aan te gaan met solisten en allerlei jonge, getalenteerde kunstenaars.

Het hoge technische uitvoeringsniveau van het ensemble staat buiten kijf en kan zich, binnen de grenzen van de oude muziekstijlen, meten met elk ander gespecialiseerd ensemble. Niet alleen dat: het geluid van Combattimento is duidelijk anders dan dat van enig ander ensemble in Nederland en is voor de liefhebber meteen herkenbaar als het - bijvoorbeeld op Radio 4 - langskomt.

Een uitgesproken specialiteit van Combattimento zijn de bewerkingen en reconstructies van de hand van onze klavecijnist, een gerenommeerd musicoloog. Ieder seizoen krijgen een of meer programma's door dit unieke repertoire een geheel eigen en herkenbaar profiel.

Ook voor de educatieve projecten heeft dit onmiskenbare voordelen, omdat het instrumentarium ter plekke (piano, slagwerk, DJ draaitafel, blaasinstrumenten, etc.) op de standaard-toonhoogte van 440Hz staat afgesteld en Combattimento zich daar probleemloos bij kan aansluiten. Daarom is er voor onze musici niet de barrière die andere Oude Muziek-ensembles tegenkomen als ze willen samenwerken met jong talent, kinderen in jeugdorkesten en jonge solisten. Combattimento is daardoor de ideale schakel tussen dit nieuwe, diverse publiek en de literatuur en het instrumentarium, de muziek en de speelstijl van de barokmuziek.

3.3 Onze organisatie

3.3.1 Personele veranderingen

Marketing en communicatie

In 2023 is een professionaliseringslag gemaakt van de ondersteunende organisatie door een samenwerking aan te gaan met Bureau Lupae, die veel en brede ervaring heeft binnen de cultuursector.

Samen met Bureau Lupae (Voline van Teeseling) hebben wij een marketing- en communicatieplan ontwikkeld voor de komende jaren. In het plan verbreden wij het publieksbereik via de programmering en via een gerichte marketingstrategie. De marketingstrategie bestaat uit de volgende elementen:

- Verbeterde online zichtbaarheid door een nieuwe website en een grotere inzet van sociale mediakanalen zoals Instagram, Facebook en TikTok en streamingkanalen zoals YouTube en Spotify.

- Campagnematig werken: beeld, verhaal, promotiekanalen en persbenadering rondom projecten zijn op elkaar afgestemd waardoor we potentiële bezoekers via diverse kanalen met dezelfde boodschap kunnen benaderen.
- Aansprekende (online) content met aansprekende beelden, wervende teksten en interessante video's met achtergrondinformatie.

Naast deze strategie, die we de komende jaren gaan uitvoeren en uitbouwen, blijven we gebruik maken van de meer traditionele kanalen om ons publiek te bereiken.

Quirine van Hoek heeft haar marketingtaken overgedragen aan Lupae om zich te kunnen concentreren op haar functie als violiste van het ensemble.

3.3.2 Ensemble en organisatie

Combattimento bestaat uit: Cynthia Freivogel en Quirine van Hoek, viool en viola d'amore, Marjolein Dispa, viola en viola d'amore, Diederik van Dijk, cello, Erik Olsman, contrabas, Sören Leupold, chitarrone, Pieter Dirksen, klavecimbel en orgel en Bram Kreeftmeijer, hobo. Daarnaast wordt het ensemble regelmatig aangevuld met een vaste kern van invallers en extra spelers.

De co-artistieke leiders, Cynthia Freivogel en Pieter Dirksen, zijn binnen de organisatie verantwoordelijk voor de aansturing, de programmering en de artistieke koers van het ensemble. Zakelijk leider Magnus Nilsson is verantwoordelijk voor de dagelijkse bedrijfsvoering, de financiën, het aansturen van de productie- en marketing-/communicatiemedewerker van het ensemble en het zakelijk contact met partners en stakeholders.

De officiële vertegenwoordiger van het ensemble (conform de Wet op de Naburige Rechten) is Quirine van Hoek.

Productionele ondersteuning: Sonja Heimans

Marketing, publiciteit: Bureau Lupae (Voline van Teeseling)

Audio/video coördinatie: Quirine van Hoek

Acquisitie concerten: Sonja Heimans, Magnus Nilsson

Webmaster: Tom Olsman

Boekhouder: Lia Jansen

3.4 Ons bestuur

Stichting Combattimento heeft een betrokken bestuur, dat naast het uitvoeren van de controlerende en toezichthoudende taken een onmisbare bron vormt van advies en kennis op diverse gebieden, zowel artistiek, financieel als juridisch. In het bestuursreglement zijn de verantwoordelijkheden van het bestuur en die van de zakelijke en artistieke leiding uitgewerkt. Daarin onderschrijven wij ook de culturele codes als fundamentele uitgangspunten voor Combattimento. Verder is een rooster van aftreden van het bestuur vastgesteld. Diversiteit binnen het bestuur is een aandachtspunt waar we de komende jaren aandacht aan besteden. Wij zien graag meer vertegenwoordiging van verschillende culturele achtergronden, leeftijden en genderidentiteiten in ons bestuur. Op het moment van schrijven (2024) is Tjamke Roelofs inmiddels als nieuw lid toegetreden tot het bestuur. Er is ook een longlist opgesteld van nieuwe potentiële bestuursleden die aan de profielen van het bestuursreglement voldoen voor toekomstige vacatures van het bestuur.

In 2023 is een Gedragscode, een 'mission statement' over de Culturele Codes en een Protocol Belangenverstrengeling ontwikkeld en geïmplementeerd.

Het bestuur bestond in 2023 uit:

Winfried Houtman, voorzitter.
Concerndirecteur, gemeente Rotterdam.

Evert Wytema, penningmeester.
Advocaat met een zelfstandig praktijk in Haarlem onder de naam Wassenaer Wytema Letselschade Advocaten & Mediation.

Walter van Hauwe, secretaris.
Blokfluitist, uitvoerend musicus, prijswinnaar en pedagoog.

4. Vergelijking met het bij het FPK ingediende plan

4.1 Aantallen speelbeurten

In 2023 waren er 36 uitvoeringen: een groei van 80% vergeleken met 2022 (20 uitvoeringen). Deze drastische verbetering verklaren wij door het definitieve afscheid van de beperkingen tijdens de Covid-19-pandemie, het gegroeide vertrouwen van het publiek en een betere organisatie. Het is een bevestiging dat onze programmering en benadering van zalen beter aansluiten op de markt, in combinatie met meer concerten in eigen beheer.

4.2 Geografische spreiding gerealiseerde speelbeurten

Combattimento heeft in 2023 in alle regio's gespeeld, behalve in Rotterdam en Den Haag. Wij werken aan een betere verbinding met de regio Utrecht, onder andere door ons lidmaatschap van het Utrechts Muziekoverleg en door meer concerten in eigen beheer in deze regio te plannen. Daarnaast is de doelstelling om concerten in alle regio's te produceren en zetten we concerten in eigen beheer in om dit doel te bereiken en in het hele land zichtbaar te blijven.

5. Reflectie op financieel resultaat, financiële positie en risicobeheer

5.1 Financieel resultaat en financiële positie

Vrijval gehele bestemmingsreserve

In de periode 2017-2020 is een behoorlijk financiële reserve opgebouwd. In 2023 hebben we een deel van de reserves gebruikt om te investeren in de gehele organisatie: het aantal concerten in eigen beheer, en de kwaliteit daarvan, is verhoogd. Het salarisoniveau van het ensemble en ondersteunende organisatie volgt de Cao-Muziekensembles en is in 2023 geïndexeerd. We hebben geïnvesteerd in een aantal pilots met buurtconcerten, een grote professionaliseringsslag gemaakt bij de marketing en PR en een cd opgenomen met reconstructies van werken van J.S. Bach. Daarnaast hebben wij een grootschalig merknaamalyse laten uitvoeren en hebben wij het Continue Publieksonderzoek van Hendrik Beerda geïmplementeerd. Deels met behulp van de financiële reserve hebben we twee buitenlands tournees kunnen realiseren op

basis van contractuele afspraken die we vóór de pandemie maakten maar in 2023 duurder uitpakten.

Door het realiseren van projecten die de afgelopen jaren niet (zinvol) gerealiseerd konden worden is er een fors negatief resultaat behaald. Combattimento kon zich dit veroorloven door het restant van de in 2018 ontvangen maar niet uitgegeven subsidie in te zetten. Dit restant was ondergebracht in de bestemmingsreserve. Volgens fiscale regelgeving is een negatief resultaat niet toegestaan zolang er nog sprake is van een vrije reserve. Met andere woorden: het is verplicht om een vrije reserve te onttrekken als het resultaat negatief is. Bovendien is het fiscaal ook verplicht om een vrije reserve uiterlijk vijf jaar na het ontstaan van deze reserve weer vrij te laten vallen. Door de reserve volledig in te zetten is niet alleen voldaan aan de fiscale regelgeving, maar ook aan de wens van het FPK om deze reserve een goede bestemming te geven.

Wij vinden dat een reserve een buffer moet zijn om de huidige activiteiten van het ensemble een jaar vooruit veilig te stellen. Dat komt neer op een buffer van €100-125k. In de begroting van 2024 hebben we daarom een plan verwerkt om de opgebouwde reserve te besteden aan het versterken van het ensemble, onze organisatie en onze positie in het veld, en om onze optredens aan te vullen met meer producties in eigen regie met de fair-practice-code als leidraad.

5.2 Bestemmingsfonds FPK

In de jaren 2021 en 2022 is het saldo bestemmingsfonds FPK, zowel door ons als door het FPK, verkeerd berekend. Hierover is in de 2e week van december 2023 uitgebreid contact geweest (via de mail) tussen de boekhoudster van Combattimento, Els Roza van het FPK en de financiële afdeling van het FPK. Voor 2023 is de rekentool van het FPK gevuld met de juiste cijfers en is het daaruit voortvloeiende saldo van dit bestemmingsfonds aangehouden.

5.3 Vriendendonaties

De ‘aanjagers’ van de trouwe vrienden van Combattimento hebben begin december 2022 de vrienden aangeschreven die op dat moment hun donatie nog niet hadden gestuurd, met de nodige ontvangsten als gevolg. Deze actie is niet in december 2023 maar pas in januari 2024 herhaald. Daardoor zijn er minder inkomsten uit de donaties van vrienden dan het voorgaande jaar.

5.4 Vennootschapsbelasting

(zie bijlage IV.2 saldo bijzondere baten/lasten van uitgebreide jaarrekening)

In 2015 heeft het toenmalig bestuur gekozen voor belastingplicht onder de Vennootschapsbelasting. Deze keuze kan iedere vijf jaar worden herzien. Volgens de fiscale wet- en regelgeving kon deze keuze in 2020 niet ongedaan worden gemaakt, omdat er een vrije reserve was. Zolang er sprake is van een vrije reserve is er automatisch een belastingplicht. Hierdoor mag er geen gebruik worden gemaakt van de vrijstelling voor ANBI's waarbij positieve resultaten tot € 15.000 niet worden belast. Combattimento is derhalve verplicht Vennootschapsbelasting te betalen over positieve resultaten. De keuze voor wel of geen belastingplicht kan met ingang van 1-1-2025 weer worden herzien, Combattimento zal hier tijdig op ‘voorsorteren’.

5.5. Wet Normering Topinkomens

Het bestuur van Combattimento is op de hoogte van de Wet Normering Topinkomens en de salarissen van het Combattimento-personeel passen ruimschoots binnen de in deze wet gestelde normen. Het bestuur werkt onbezoldigd.

5.6. Rentabiliteit en solvabiliteit

Voor het berekenen van de rentabiliteit en solvabiliteit over 2023 zijn voor het eigen vermogen de bedragen van de algemene reserve aangehouden. Het gemiddeld eigen vermogen bedraagt € 133.543 ($131.311 + 135.775 : 2$). Voor de berekening van de rentabiliteit dient het resultaat 2023 gecorrigeerd te worden voor de betaalde Vennootschapsbelasting en komt daarmee op € 7.678. De rentabiliteit over 2023 bedraagt 5.75%, wat valt binnen de bandbreedte van een gezonde rentabiliteit (5-10%). Voor de solvabiliteit geldt dat zij ruim 51% bedraagt als we uitgaan van een eigen vermogen van € 135.775 (algemene reserve) en bijna 88% als de saldi van het bestemmingsfonds FPK en Vriendenreserve bij het eigen vermogen worden opgeteld. Een solvabiliteit tussen 20-40% wordt als gezond beschouwd, bij beide berekeningen zit de solvabiliteit van Combattimento daar ruim boven.

6. Kansen en bedreigingen (SWOT)

Combattimento is geen 'gewoon' barokensemble. Wij spelen oude muziek op moderne instrumenten, vaak in nieuwe en vernieuwende bewerkingen en in hedendaagse stemming. Een keuze die gewaardeerd, herkend en erkend wordt door ons trouwe publiek; meer divers dan het publiek van de traditionele barokorkesten. Nationaal en internationaal. Niet alleen door onze eigenwijze en eigenzinnige keuzes en vertolkingen, maar zeker ook door ons vakmanschap.

De energiecrisis heeft de productiekosten omhooggestuwd en de cultuursector is genoodzaakt kritisch te kijken naar hun bedrijfsvoering om de stijgende kosten op te kunnen vangen. De snel stijgende inflatie raakt de portemonnee van ons publiek en de oorlog in Oekraïne zorgt voor onzekerheid en destabilisatie in de wereld. De productie- en loonkosten stijgen, en een groot deel van de sector moet die kosten rechtstreeks aan het publiek doorberekenen. Gelukkig blijft ons trouwe publiek onze concerten bezoeken. Op het moment kunnen wij de oplopende productiekosten opvangen door onze financiële reserve in te zetten en zo de toegangsprijzen stabiel houden. De stijgende kosten rechtstreeks doorberekenen aan ons publiek is een stap die wij zo lang mogelijk willen vermijden om breed toegankelijk te kunnen blijven.

De ondersteuning door het fonds biedt financiële stabiliteit en erkenning voor artistieke excellentie, maar maakt het ensemble ook kwetsbaar voor veranderingen in het politieke klimaat.

Barokmuziek heeft een rijke culturele geschiedenis en erfgoedwaarde, en heeft een trouwe *fanbase*. Wel is het publieksbereik vaak beperkter dan bij populaire hedendaagse genres.

Podia kiezen vaker, om financiële redenen en de steeds kleinere marges, voor een 'veilige' programmering; het lef om innovatief te programmeren en bijzondere uitstapjes te maken is beperkt.

Er is een behoorlijke financiële reserve opgebouwd die Combattimento in staat stelt om tot het einde van de huidige periode te blijven investeren in de activiteiten en uitvoering van het meerjarenplan, de ambities van het ensemble en het versterken van onze organisatie.

Combattimento ziet kansen om een nieuw en andere publiek te bereiken door onze educatieprojecten, activiteiten voor amateurmusici en door samenwerkingen met partners in de culturele sector.

Door deel te nemen aan een doorlopend professioneel publieksonderzoek houden we een strakke vinger aan de pols als het gaat om de publieksbeleving bij onze concerten. Dit stelt ons in staat om direct in te kunnen spelen op de behoeftes van ons publiek.

Omdat Combattimento flexibel is in haar bezetting zijn wij, bijvoorbeeld in een kleinere bezetting en met aangepaste programma's, toegankelijk voor de kleinere podia en kamermuziekverenigingen en kunnen wij publiek in de kleinere plaatsen bereiken. Deze werkwijze bevordert ook de flexibiliteit in onze samenwerkingen met partners.

Met een nieuw bestel voor de culturele sector in zicht, blijft het spannend hoe een 'traditioneel' barokensemble als Combattimento zich optimaal kan positioneren in een steeds pluriformer cultureel landschap; een ontwikkeling die wij overigens toejuichen.

7. Codes

7.1. Code Diversiteit & Inclusie

7.1.1. *Situatie, toepassing en realisatie bij aanvang van het verslagjaar*

Combattimento onderschrijft de Code Diversiteit & Inclusie: we zijn overtuigd van het belang van deze code in onze steeds meer diverse en pluriforme samenleving. Streven naar diversiteit en inclusie kent geen einddoel of eindstaat. De wereld, en onze kijk op de wereld, verandert immers voortdurend en daarmee ook onze kijk op wat divers is en wat inclusief. Het is nooit af en klaar, maar wel steeds actueel en urgent. Dat betekent volgens ons: steeds alert zijn, blijven kijken en blijven praten, in alle situaties en laagjes binnen de eigen organisatie, en in samenwerkingsverbanden met externe partijen. Dat moet niet afhankelijk zijn van prikkels van buiten, maar moet uit onszelf komen. Uit ons eigen gevoel over hoe onze samenleving en ons stukje daarvan eruit moet en kan zien. Het is voor ons daarom vanzelfsprekend dat we de pijlers van de Code Diversiteit & Inclusie meewegen in onze besluitvorming over ons programma, publiek, personeel en partners. Combattimento ziet culturele diversiteit, en daarmee de Code Diversiteit & Inclusie, als een verrijking. Artistiek-inhoudelijk en organisatorisch. Wij onderzoeken binnen onze organisatie wat we anders kunnen doen - iedereen wordt gezien en gehoord in de werkprocessen - en wat wij van onze omgeving kunnen leren. Het onderwerp Diversiteit & Inclusie is omvangrijk; een relatief kleine organisatie als Combattimento moet dus keuzes maken. Het continu evalueren van onze manier van werken is voor ons een essentieel deel van 'het gesprek op gang houden'. Zo houden we onze prestaties en doelstellingen kritisch tegen het licht en stellen we onze keuzes en richting bij als dat nodig is. Eén keuze die we maken is dat we via educatie jongeren uit alle lagen van de samenleving willen bereiken. Ook willen we ons aanbod verbreden en

toegankelijker maken voor een breder publiek, onder andere via samenwerking met een verscheidenheid aan partners in het culturele veld.

Als barokensemble met een vaste en hechte groep van kernmusici, die niet een op een te vervangen zijn, is de diversiteit in de samenstelling van het ensemble een uitdaging. Bij eventuele toekomstige vacatures zullen we streven naar diversiteit en inclusie. Tegelijk zal de artistieke kwaliteit en persoonlijke match een grote rol blijven spelen. Bij de organisatie om het ensemble heen en in de samenstelling van het bestuur zien wij goede kansen om op termijn een meer diverse groep mensen aan te trekken. Combattimento heeft wel altijd een internationaal tintje: een van de co-artistieke leiders is Amerikaans, de cellist heeft een Canadese achtergrond, de producent is Duits, en de zakelijk leider is Zweeds. Deze – beperkte – diversiteit geeft ons een bredere blik op de wereld en biedt andere perspectieven in het gesprek over onze organisatie.

Diversiteit & Inclusie gaat volgens ons ook om stad en platteland. Om die groeiende kloof te dichten maakt Combattimento elk seizoen programma's voor een kleine bezetting (kwintet), waarmee we – letterlijk – het land in gaan. Naar de kleinere plaatsen in Nederland, ook buiten de Randstad, waar op cultureel gebied minder aanbod is. We spelen dan op de kleinere podia en bij kamermuziekverenigingen. Hierdoor bereiken wij een publiek dat anders niet naar een concert van Combattimento zou komen. Daarnaast zoeken wij met onze buurtconcerten publiek op dat normaalgesproken niet naar klassieke concerten gaat en minder te besteden heeft; dit doen we in hun eigen wijk, en in hun eigen sociale context.

7.1.2 Doelstelling voor het verslagjaar

In 2023 stond de inhoud van de codes centraal in alle gesprekken op alle niveaus binnen de organisatie. Om het 'gesprek op gang te houden' zorgen we ervoor dat de culturele codes een actief onderdeel zijn van alle besluiten en processen. Bij vacatures streven we ernaar de functies zo divers mogelijk in te vullen. Zo speelde in 2023 bij de zoektocht naar een nieuw bestuurslid het aspect van diversiteit een centrale rol: er is in 2024 een vrouw lid geworden van het bestuur.

Combattimento wil via educatie, in vernieuwde vorm, jongeren uit alle lagen van de samenleving bereiken, om te beginnen in de gemeente Nieuwegein. Deze gemeente is bewust gekozen: in Nieuwegein is de culturele en sociaaleconomische diversiteit groot. Daar kunnen we dus echt een verschil maken, en dat is precies de bedoeling. Dat geldt ook voor de toekomstige uitrol van dit programma. In iedere stap zullen deze factoren steeds beslissend zijn bij de keuze van partnerorganisaties en regio's voor het project. We willen op deze en andere manieren ons aanbod onder de aandacht brengen van een breder en meer divers publiek. Dat doen we ook via samenwerking met verschillende partners in het culturele veld. Daarnaast willen we een steeds groter deel van onze concerten zelf produceren om zo meer controle te krijgen op de publieksbenadering en marketing. In 2023 hebben we met deze opzet de eerste ervaringen opgedaan. Die bevielen goed en smaakten naar meer.

7.1.3 Activiteiten en ontwikkelingen in het verslagjaar .

- Er is een 'mission statement' over de Codes gemaakt. Dat statement zal een vast onderdeel vormen van Combattimento's operationele werkzaamheden en onze visie op de toekomst.

- Wij waren het afgelopen jaar continu bezig met verbetering en sturing van onze organisatie en ons proces, op basis van de drie Codes. Bij vacatures streven we ernaar deze functies zo divers mogelijk in te vullen.
- Over vier jaar zal het rooster van aftreden van het bestuur in werking treden. In 2023 hebben wij een longlist gemaakt van nieuwe potentiële bestuursleden die aan het profiel van het bestuursreglement voldoen, en die zo kunnen bijdragen aan de diversiteit van onze organisatie. We hebben via dit proces een nieuwe vrouwelijke bestuurslid gekozen die in 2024 het stokje overneemt van de vertrekkende Walter van Hauwe.
- Na twee ongewone jaren waarop Covid-19 duidelijk zijn stempel heeft gedrukt, voelen wij dat wij vooruit kunnen kijken naar een stabielere toekomst. Wij hebben in 2023 een uitgebreid publieks- en merknaam-onderzoek laten uitvoeren door Hendrik Beerda Brand Consultancy, een gerenommeerd bureau met veel ervaring met onderzoek in de culturele sector. Daardoor hebben we veel geleerd over onze merkontwikkeling, ons huidige publiek en onze groeikansen bij een nieuw publiek.
- In 2023 bouwen we verder aan de samenwerking met DE KOM Educatie in Nieuwegein met een educatietraject voor kinderen in groep 7 en 8 over de bouwstenen van muziek. We produceren Jaar 1 van het tweejarig project en gaan zo het publiek van morgen laten zien en horen wat barokmuziek gemeen heeft met breakdancers, DJ's en *spoken word* artiesten, wat ze samen kunnen neerzetten en hoe de bouwstenen van de oude muziek nog steeds relevant zijn.
- In 2023 hebben we verder gebouwd aan de 'Play-In's en trekken daardoor steeds meer jonge (getalenteerde) deelnemers aan. Zo verbinden we steeds meer musici aan ons ensemble en creëren een diepgaand begrip voor het repertoire van Combattimento en de keuzes die wij maken in de uitvoering en programmering. Als iemand een instrument bespeelt is dat een stevig fundament voor het luisteren naar muziek en het bezoeken van concerten. Jonge (getalenteerde) muziekbeoefenaars die muziek op hoog niveau spelen, zijn mensen die wij graag in de Combattimento-fanclub terug willen zien. Ze vormen een belangrijke groep in de onderste helft van de 'publiekstriangel' en kunnen grote betekenis hebben in het promoten van de naam Combattimento onder collega-studenten en gelijkgestemde amateurmusici. Om te bereiken wat we willen bereiken - een breed en divers publiek - is het belangrijk om deze groep in het bijzonder te inspireren. Dit willen we in 2024 versterken met partners uit de omgeving van Utrecht die werken met jong talent.
- Wij hebben, vooral in het najaar van 2023, meer concerten in eigen beheer geproduceerd. Dit geeft ons meer controle over publieksbenadering en marketing. In 2023 hebben wij een online marketeer aangetrokken die onze concerten - voor de concerten in eigen beheer - onder de aandacht kan brengen bij een nieuw, jong publiek en ons een sterkere stem en groter bereik kan geven op sociale media.
- Ons nieuwe marketingteam heeft onze aanwezigheid op sociale mediaplatformen behoorlijk verhoogd. We zetten structurele en uitgebreide campagnes op voor de projecten en concerten, waarbij we gebruikmaken van Instagram en Facebook. We merkten bij het programma 'Lonely Angel' dat de keuze van solisten (Daniel Rowland en Maja Bogdanovic) met gevestigde profielen op de *socials* een goed effect heeft op de publieksdiversiteit. Er was beduidend meer jong publiek

aanwezig bij deze serie, vooral bij het concert in het Amsterdamse Concertgebouw.

- In 2023 hebben we vooruitgang geboekt door onze optredens naar minder traditionele locaties te brengen. Zo bracht ons Buurtconcertexperiment ons naar de buurtcentra en bij het 'Telemann Sommerfest' speelden we buiten terwijl het publiek deelnam aan spelletjes en andere activiteiten.
- Met 'Sirènes' hebben we een programma gemaakt met een sterke focus op een andere cultuur: vrouwelijke (Armeense) componisten in de barok, en Armeense volksmuziek. Dit in samenwerking met de Armeens/Frans/Zwitserse violsoliste Chouchane Siranossian. Dit concept heeft voor een interessante verdieping in de programmering gezorgd en laat zien dat er binnen de barok goede mogelijkheden zijn om maatschappelijk actuele thema's op de kaart te zetten. Daarnaast ontstaat er een natuurlijke en organische mogelijkheid om met onze concerten nieuwe publieksgroepen te bereiken, in dit geval de Armeense gemeenschap in Nederland.
- We zijn trouw gebleven aan onze artistieke identiteit door op A 440 Hz te blijven spelen. Deze keuze opent veel meer deuren voor spannende samenwerkingen en podia, dan wanneer we in de traditionele lage barokstemming (en op oude instrumenten) zouden spelen.
- Binnen onze organisatie hebben we een overleg- en informatiedelingsstructuur opgezet om te zorgen dat een zo groot mogelijke groep mensen betrokken is bij discussies en besluitvorming. Er zijn twee keer per jaar gesprekken met het hele ensemble, de organisatie en het bestuur over koers en keuzes op de langere termijn. Ook is er een werkgroep waarin het ensemble, de artistieke leiding, de producent en de zakelijk leiding vertegenwoordigd zijn, om samen te praten over producties, logistiek en artistieke keuzes op de kortere termijn. Voor de artistieke (en vaak ook zakelijke) keuzes op de middellange- en lange termijn hebben we een werkgroep waarbij het bestuur, de artistiek leiding, het ensemble en de zakelijk leiding betrokken zijn. Verder wordt er vier keer per jaar vergaderd met het bestuur. Bij deze vergaderingen, met het bestuur en de boekhouder, vertegenwoordigen de twee co-artistieke leiders het ensemble en vertegenwoordigt de zakelijk leider de zakelijke belangen en de ondersteunende organisatie. Door deze werkwijze kan iedereen zijn of haar stem laten horen, blijft iedereen op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en kan iedereen meedenken en meepraten over de koers van Combattimento.

7.1.4 Doelstellingen en acties in het komende jaar

- We gaan de nieuwe artistieke koers en de herformulering van onze artistieke missie komend jaar implementeren voor de programma's vanaf 2025, waardoor al onze projecten te herleiden zijn tot de drie hoofdthema's: Brug tussen Oud en Nieuw, De Barokke Kern en De Wereld Samen Herverbeelden.
- We blijven streven naar het aantrekken van publiek dat zich minder op zijn gemak voelt of minder gewend is aan de traditionele concertzaal. Mensen die nog nooit livemuziek hebben gehoord bereiken we via sociale media zoals YouTube, ons nieuwe TikTok-account en streaming van onze opnames. Hoe we ze naar de concerten kunnen krijgen blijft een uitdaging, maar we geloven dat we nieuwe fans kunnen aantrekken door het organiseren van concerten in eigen beheer en door te gaan met onze laagdrempelige buurtconcerten op experimentele speellocaties.

- Wij gaan door met de ontwikkeling van connecties met jong talent en jonge spelers van klassieke muziek door meespeeldagen met de KOM en onze eigen meespeeldag. Met deze structurele projecten zetten wij voor mensen van alle leeftijden en achtergronden de deur open naar Combattimento en de wereld van de klassieke muziek.
- Wij gaan een rode draad van niet-Noord-Europese muziek in onze programmering ontwikkelen en integreren in de komende seizoenen. Deze programma's kunnen ons helpen om in contact te komen met nieuwe groepen bezoekers.
- Wij hebben een aantal vaste samenwerkingspartners, bijvoorbeeld voor audio- en videoregistraties. Daar zijn we tevreden over, maar dat zal ons er niet van weerhouden om steeds te kijken of we meerwaarde kunnen vinden en bieden door samenwerkingen met starters.

7.2. Code Cultural Governance

7.2.1. Situatie, toepassing en realisatie bij aanvang van het verslagjaar

Stichting Combattimento onderschrijft de Governance Code Cultuur. Wij hebben - gezien de omvang van de organisatie - bewust voor een bestuursmodel gekozen, waarin de principes van de Culturele Codes centraal staan. Het bestuur is zo samengesteld dat alle relevante disciplines (juridisch, financieel, artistiek) vertegenwoordigd zijn. Het bestuur houdt op afstand toezicht en heeft een duidelijke functiescheiding: het bestuur stelt de kaders vast en houdt toezicht op de uitvoering; de zakelijke leiding en de artistieke leiding zijn verantwoordelijk voor de operationele zaken. Uiteraard is er - gelet op de schaal van het ensemble - geregeld en goed overleg tussen het bestuur en de zakelijke en artistieke leiding.

7.2.2 Doelstelling voor het verslagjaar

- Een gedragscode opstellen die als leidraad dient om de sociale veiligheid en professionaliteit te waarborgen, en deze publiceren op combattimento.nl.
- Een mission statement over de codes ontwikkelen en publiceren op combattimento.nl.
- Een protocol belangenverstremming opstellen en publiceren op combattimento.nl.
- Het continu verbeteren en sturen op de drie Codes in alle lagen van de organisatie en bij alle (artistieke) processen.

7.2.3 Activiteiten en ontwikkelingen in het verslagjaar

- Er is in 2023 een gedragscode opgesteld die de uitgangspunten voor sociale veiligheid en professionaliteit definieert. Deze is gepubliceerd op combattimento.nl.
- Het bestuursverslag is geïmplementeerd en een rooster van aftreden voor bestuursleden is vastgesteld.
- Een mission-statement over de codes is gemaakt en gepubliceerd op combattimento.nl.
- Een protocol belangenverstremming is ontwikkeld en gepubliceerd op combattimento.nl.

- Er is een longlist met bestuur kandidaten opgesteld die de diversiteit van het bestuur ten goede komt bij toekomstige bestuursvacatures.

7.2.4 Doelstelling voor het komende jaar

In 2024 ontstaat een vacature bij het bestuur. Er is gezocht naar een kandidaat die de diversiteit van de samenstelling van bestuur verhoogt en we zijn blij dat Tjamke Roelofs bereid is gevonden deze rol op zich te nemen.

Wij blijven alert op signalen en ontwikkelingen in de sector en onderzoeken actief hoe deze bij Combattimento toepasbaar zijn.

7.3. Code Fair Practice

7.3.1. Situatie, toepassing en realisatie bij aanvang van het verslagjaar

Wij houden de cao-Muziekensembles aan als leidraad en vermelden dit ook op ons website. Onze financiële reserves zijn momenteel ruim en bieden ons de mogelijkheid om de betalingen van onze musici en de inhuur van externe krachten op cao-niveau te houden.

7.3.2 Doelstelling voor het verslagjaar

- De inflatie en ontwikkelingen van de cao-Muziekensembles nauwlettend volgen en de tarieven van onze musici en externe krachten indexeren volgens cao-norm.
- Wij vergoeden niet alleen de vaste ensembleleden volgens marktconforme tarieven maar we zetten ons ook in om vervangers en ingehuurde expertise volgens de cao-tarieven te belonen en te compenseren bij onverwachte annuleringen.
- Om dit te kunnen blijven doen hebben we een degelijk financieel plan en voldoende middelen nodig. Met steeds hogere kosten en beperkte financieringsbronnen kan de situatie ontstaan dat de tarieven en vergoedingen onder druk komen te staan. Helaas zijn we – ondanks onze gezonde financiële reserve – voor een belangrijk deel afhankelijk van de bewegingen in de markt en in de sector.

7.3.3 Activiteiten en ontwikkelingen in het verslagjaar

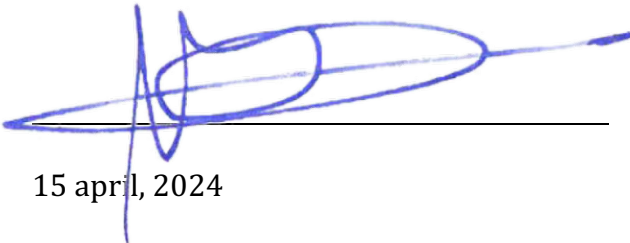
- We vinden het belangrijk en noodzakelijk om het vertrouwen van onze musici en medewerkers te behouden en te versterken. Alleen op die manier kunnen we het hoge niveau en het potentieel van het ensemble behouden, groei en ontwikkeling stimuleren en topprestaties blijven leveren. In 2023 zijn de vergoedingen van het ensemble geïndexeerd volgens de afspraken in de cao-Muziekensembles:
 - Voor een repetitie van maximaal 3 uur krijgen de ensembleleden en invallers een vergoeding van €200,-.
 - Voor een repetitie van maximaal 6 uur krijgen de ensembleleden en invallers een vergoeding van €400,-.
 - Voor een concert krijgen de ensembleleden en invallers een vergoeding van €300,-, inclusief een voorrepetitie.
 - Reiskosten worden met €0,19 /km vergoed, of de werkelijke kosten met OV 2^e klas.

- (Hotel)overnachtingen worden indien nodig georganiseerd voor ensembleleden die van ver moeten komen. Dit doen we om de werkdruk te verlagen en grote reisbewegingen te verminderen.
- Over royalty's en rechten over audio- en video-opnames maken we heldere, schriftelijke afspraken met de musici en betrokken partijen. Royalty's worden doorgaans rechtstreeks verdeeld onder de musici die meewerkten aan de opname.
- Belastbaarheid en werkdruk staan steeds op de agenda bij het plannen van de werkzaamheden van het ensemble. Daarom maken we de jaarplanning in nauw overleg met de artistieke leiding, een werkgroep van het ensemble en de administratie.

7.3.4 Doelstelling voor het komende jaar

Er is een goede en passende vergoeding voor alle activiteiten van Combattimento voor de ensembleleden en samenwerkingspartners. De vergoedingen aan ensembleleden en medewerkers indexeren we jaarlijks volgens de geldende indexatie van de cao voor muziekensembles. Ook hier houden we de ontwikkelingen in de sector goed in de gaten.

Namens het bestuur Stichting Combattimento,
Winfried Houtman
Voorzitter bestuur Stichting Combattimento,

15 april, 2024

Bijlage I

Stichting Combattimento
UtrechtBALANS PER 31 DECEMBER 2023

		<u>31-12-23</u>	<u>31-12-22</u>
<u>ACTIVA</u>	€	€	€
Materiele vaste activa			
Instrumenten		12.156	16.208
Vlottende activa			
Voorraden		7.274	7.854
Vorderingen		23.810	7.792
Liquide middelen		<u>220.164</u>	<u>337.269</u>
		<u>263.404</u>	<u>369.123</u>
<u>PASSIVA</u>	€	€	€
Eigen vermogen			
Algemene reserve	135.775		131.311
Bestemmingsreserves	-		81.166
Bestemmingsfonds FPK	58.202		85.824
Bestemmingsres. Vrienden Comb.	<u>37.774</u>		<u>34.947</u>
Totaal eigen vermogen		231.751	333.248
Langlopende schulden			
Startvoorschot FPK		-	31.375
Kortlopende schulden			
Startvoorschot FPK	31.375		-
Overlopende passiva	<u>278</u>		<u>4.500</u>
Totaal kortlopende schulden		<u>31.653</u>	<u>4.500</u>
		<u>263.404</u>	<u>369.123</u>

Bijlage II

Stichting Combattimento
UtrechtEXPLOITATIEREKENING OVER 2023

		<u>2023</u>		<u>2022</u>
<u>BATEN</u>	€	€	€	€
Publieksinkomsten	81.615		26.803	
Bijdr.part./vrienden	<u>2.827</u>		<u>4.270</u>	
Totaal eigen inkomsten		84.442		31.073
Subsidie FPK		151.944		133.282
Bijdrage Covid-19 FPK		<u>-</u>		<u>22.500</u>
Totale baten		236.386		185.855
Onttrekking vrije reserve		<u>81.166</u>		<u>-</u>
		317.552		185.855
<u>LASTEN</u>		€		€
Beheerslasten personeel	48.339		31.668	
Beheerslasten materieel	<u>10.623</u>		<u>3.924</u>	
Totale beheerslasten		58.962		35.592
Act.last pers. voorber.	24.500		20.400	
Act.last pers. uitvoering	<u>200.590</u>		<u>76.506</u>	
Totale act.last personeel		225.090		96.906
Act.last mat. uitvoering		47.448		19.662
Marketing		<u>3.524</u>		<u>977</u>
Totale lasten		335.024		153.137
Saldo gewone bedrijfsvoer.		- 17.472		32.718
Saldo rentebaten/lasten		<u>355</u>		- <u>1.074</u>
		- 17.117		31.644
Saldo bijz. baten/lasten		- <u>6.041</u>		<u>9.641</u>
Exploitatieresultaat		- 23.158		41.285
Wijziging bestem.fonds FPK		<u>27.622</u>		- <u>21.012</u>
Fiscaal resultaat		<u>4.464</u>		<u>20.273</u>

Bijlage III.1

Stichting Combattimento
UtrechtTOELICHTING OP DE BALANSPOSTEN

<u>INSTRUMENTEN € 12.156</u>	€
Mebold kistorgel	
Boekwaarde per 01-01-2023	16.208
Afschrijving over 2023	<u>4.052</u>
Boekwaarde per 31-12-2023	<u>12.156</u>
De instrumenten worden afgeschreven over een periode van 60 maanden.	
<u>VORDERINGEN € 23.810</u>	€
FPK subsidie	10.000
Omzetbelasting 2023	13.387
Overlopende activa	<u>423</u>
Saldo per 31-12-2023	<u>23.810</u>
<u>LIQUIDE MIDDELEN € 220.164</u>	€
ING Bank	57.783
ING Spaarrekening	123.103
ING Vriendenrekening	39.258
Kasgeld	<u>20</u>
Saldo per 31-12-2023	<u>220.164</u>
<u>VRIJ VERMOGEN € 135.775</u>	€
Saldo per 01-01-2023	131.311
Bij: resultaat 2023	<u>4.464</u>
Saldo per 31-12-2023	<u>135.775</u>
<u>BESTEMMINGSRES. VRIENDEN € 37.774</u>	€
Saldo per 01-01-2023	34.947
Bij: donaties 2023	<u>2.827</u>
Saldo per 31-12-2023	<u>39.297</u>

Bijlage III.2

Stichting Combattimento
Utrecht

<u>BESTEMMINGSFONDS FPK € 50.270</u>	€	€
Saldo per 01-01-2023		85.824
Af: correctie 2022		<u>12.310</u>
		73.514
Af: onttrekking 2023		<u>15.312</u>
Saldo per 31-12-2023		<u>58.202</u>
<u>BESTEMMINGRESERVES € 0</u>	€	€
Saldo per 01-01-2023		81.166
Af: onttrekking 2023		<u>81.166</u>
Saldo per 31-12-2023		<u>-</u>
<u>KORTLOPENDE SCHULDEN € 31.653</u>		€
Startvoorschot FPK		31.375
Overlopende passiva		<u>278</u>
Saldo per 31-12-2023		<u>31.653</u>

Bijlage IV.1

Stichting Combattimento
UtrechtTOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
<u>PUBLIEKSINKOMSTEN € 81.615</u>	€	€
Uitkoop en kaartverkoop	78.731	25.086
Cd-verkoop	1.066	690
Sena	7	29
Meespeeldag	<u>1.811</u>	<u>998</u>
	<u>81.615</u>	<u>26.803</u>
 <u>SUBSIDIE FPK € 151.944</u>	 €	 €
Meerjarensubsidie	135.500	125.500
Indexering	<u>16.444</u>	<u>7.782</u>
	<u>151.944</u>	<u>133.282</u>
 <u>BEHEERLASTEN PERSONEEL € 48.061</u>	 €	 €
Zakelijk leider	29.765	17.723
Productiemedewerker	9.272	4.300
PR medewerker	6.719	5.435
Ondersteuning	288	1.000
Vergoeding vrijwilligers	<u>2.017</u>	<u>3.220</u>
	<u>48.061</u>	<u>31.668</u>
 <u>BEHEERSLASTEN MATERIEEL € 10.623</u>	 €	 €
Kosten opslagruimte	1.640	1.105
Bestuurskosten	1.847	866
Algemene kosten ¹	<u>7.136</u>	<u>1.953</u>
	<u>10.623</u>	<u>3.924</u>
 <u>ACT.LST PERS.VOORBEREIDING € 24.5000</u>	 €	 €
Artistieke leiding	<u>24.500</u>	<u>20.400</u>
	<u>24.500</u>	<u>20.400</u>
 <u>ACT.LST.PERS.UITVOERING € 200.590</u>	 €	 €
Honoraria musici	<u>200.590</u>	<u>76.506</u>
	<u>200.590</u>	<u>76.506</u>

Bijlage IV.2

Stichting Combattimento
Utrecht

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
<u>ACT.LST. MAT. UITVOERING € 19.662</u>	€	€
Afschrijving orgel	4.052	4.052
Reis- en verblijfskosten musici	18.996	9.528
Zaalhuur	9.387	2.551
Voorraadmutatie cd's	580	375
Opnamekosten	8.334	-
Overige kosten	<u>6.099</u>	<u>3.156</u>
	<u>47.448</u>	<u>19.662</u>
 <u>SALDO BIJZ. BATEN/LASTEN - € 6.041</u>		
Vpb oude jaren	-	- 990
Correctie verlies oude jaren	-	14.901
Toev. Bestemmingsfonds Vrienden	- 2.827	- 4.270
Vpb 2022	<u>- 3.214</u>	<u>-</u>
	- <u>6.041</u>	<u>9.641</u>
 <u>¹ALGEMENE KOSTEN € 7.136</u>	€	€
Inventaris < € 450	87	-
Kosten marktanalyse	5.150	-
Verzekering instrumenten	143	58
Contributies/abbonementen	549	648
Tekstschrijver	400	300
Kantoorkosten	369	247
Verzend- en portokosten	221	-
Overige algemene kosten	<u>217</u>	<u>700</u>
	<u>7.136</u>	<u>1.953</u>
 <u>WIJZIGING BESTEMM.FONDS FPK € 27.622</u>	€	€
Correctie 2021		20.148
Correctie 2022	12.310	-
Dotatie 2022	-	- 41.160
Ottrekking 2023	<u>15.312</u>	<u>-</u>
	<u>27.622</u>	- <u>21.012</u>

Bijlage V

Stichting Combattimento
Utrecht

TOELICHTING B.T.W. 2023

	€	€
Af te dragen € 2.877 à 21.0%		604
Af te dragen € 49.081 à 9.0%		<u>4.417</u>
		5.021
Af: Voorbelasting		<u>33.525</u>
Te ontvangen		28.504
Ontvangen op aangiften t/m Q3		<u>15.117</u>
Te ontvangen Q4		13.387

Model II P voor de exploitatierekening producerende instellingen - Baten

BATEN	Huidig Boekjaar	Begroting FPK	Vorig Boekjaar
1a. Publieksinkomsten binnenland	49.081	194.375	25.086
- <i>Recette</i>	7.243	0	2.174
- <i>Uitkoop</i>	41.838	186.875	22.912
- <i>Partage</i>	0	7.500	0
1b. Publieksinkomsten buitenland	29.650	0	0
1 Publieksinkomsten Totaal	78.731	194.375	25.086
2 Sponsorinkomsten	0	0	0
<i>3a. Baten coproducties</i>	0	20.000	0
<i>3b Overige Inkomsten</i>	2.884	500	1.717
3 Overige Directe Inkomsten	2.884	20.500	1.717
4 Totaal Directe Opbrengsten (som 1 t/m 3)	81.615	214.875	26.803
5 Indirecte Opbrengsten	0	0	0
<i>6a Bijdragen particulieren inclusief vrienden</i>	2.827	4.000	4.270
<i>6b Bijdragen van bedrijven</i>	0	0	0
<i>6c Bijdragen van private fondsen</i>	0	0	0
<i>6d Bijdragen van goede doelenloterijen</i>	0	0	0
<i>6e Overige private bijdragen</i>	0	0	0
6 Overige bijdragen uit private middelen	2.827	4.000	4.270
7 Totaal Eigen Inkomsten	84.442	218.875	31.073
8 Meerjarige subsidie Fonds Podiumkunsten	151.944	125.000	154.782
9 Meerjarige subsidie provincie	0	0	0
10 Meerjarige subsidie gemeente	0	0	0
11 Meerjarige subsidie overig	0	0	0
12 Overige bijdragen uit publieke middelen	0	10.000	0
13 Totaal Publieke Subsidies en Bijdragen	151.944	135.000	154.782
14 Totale baten	236.386	353.875	185.855

Model II P voor de exploitatierekening producerende instellingen - Lasten

	Huidig Boekjaar	Begroting FPK	Vorig Boekjaar
LASTEN			
1 Beheerslasten personeel	48.339	45.160	31.668
2 Beheerslasten materieel	10.623	19.500	7.976
3 Totale beheerslasten	<u>58.962</u>	<u>64.660</u>	<u>39.644</u>
Activiteitenlasten personeel voorbereiding	24.500	22.850	20.400
Activiteitenlasten personeel uitvoering	200.590	225.163	76.506
4 Activiteitenlasten personeel	<u>225.090</u>	<u>248.013</u>	<u>96.906</u>
Activiteitenlasten materieel voorbereiding	0	0	0
Activiteitenlasten materieel uitvoering	47.448	21.150	15.610
Marketing	3.524	7.050	977
Educatieve activiteiten	0	0	0
5 Activiteitenlasten materieel	<u>50.972</u>	<u>28.200</u>	<u>16.587</u>
6 Lasten Coproducties	0	0	0
7 Totale activiteitenlasten	<u>276.062</u>	<u>276.213</u>	<u>113.493</u>
8 Totale Lasten	<u>335.024</u>	<u>340.873</u>	<u>153.137</u>
9 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-98.638	13.002	32.718
10 Saldo rentebaten/lasten	355	-350	-1.074
11 Saldo bijzondere baten/lasten	<u>75.125</u>	<u>-2.000</u>	<u>-11.371</u>
12 Exploitatieresultaat	-23.158	10.652	20.273
Personele Bezetting (beheer + activiteiten)			
Fte. Vast in dienst	0	0	0
Fte. Tijdelijk in dienst	0	0	0
Fte. Inhuur	1,3	1,5	1,3
Totaal Fte. personele bezetting	<u>1,3</u>	<u>1,5</u>	<u>1,3</u>
Aantal vrijwilligers	7	6	6
Fte. vrijwilligers	0,4	0,4	0,4

Geaggregeerd overzicht prestatieverantwoording afgesloten jaar

Stichting Combattimento	2023
-------------------------	------

	HUDIG BOEKJAAR 2023	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Producties			
Nieuwe producties	12	5	6
Reprise producties	0	3	1
Nieuwe Co-producties	1	1	1
Reprise Co-producties	0		0
Totaal aantal producties	13	9	8

	HUDIG BOEKJAAR 2023	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Bezoeken per categorie			
Nieuwe producties	3678		977
Reprise producties	0		57
Nieuwe Co-producties	416		440
Reprise Co-producties	0		0
Totaal aantal bezoeken	4094	15000	1474

	HUDIG BOEKJAAR 2023	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Regionale spreiding van voorstellingen/concerten			
Noord	1	4	1
Oost	12	7	3
Midden	3	5	5
West	5	6	5
Zuid	5	6	3
Amsterdam	4	4	1
Rotterdam		2	
Den Haag		2	
Utrecht	2	3	
Buitenland	4	2	1
Uitvoering alleen online			
Totaal aantal uitvoeringen	36	41	19
Waarvan in standplaats	2	3	
Waarvan schoolvoorstellingen	2	6	1

	HUDIG BOEKJAAR 2023	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Regionale spreiding van bezoekers			
Noord	168		120
Oost	893		197
Midden	450		593
West	562		396
Zuid	667		51
Amsterdam	430		117
Rotterdam			
Den Haag			
Utrecht	94		
Buitenland	830	600	0
Uitvoering alleen online			
Totaal aantal bezoekers	4094	15000	1474
Waarvan in standplaats	68		
Waarvan schoolvoorstellingen	416	3600	440

Geaggregeerd overzicht prestatieverantwoording afgesloten jaar

Stichting Combattimento	2023
-------------------------	------

	HUDIG BOEKJAAR 2023	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Aanvullende gegevens bezoekers			
Reguliere voorstellingen	3678	10800	1034
Schoolvoorstellingen	416	3600	440
Totaal	4094	15000	1474
Waarvan betalend (regulier)	3451	10000	933
Waarvan niet betalend (regulier)	227	800	101

	HUDIG BOEKJAAR 2023	BEGROTING	VORIG BOEKJAAR
Overige gegevens activiteiten			
Educatieve activiteiten	1	15	1
Inleidingen	0	2	0
Anders/Overige (toe te lichten in verslag)	0	1	0
Totaal	1	18	1

Dit jaar is afgesloten op 9-3-2024

Product	Datum uitvoering	Aanvang uitvoering	Aantal bezoekers	Aantal betalende bezoekers	Soort activiteit	Verkoopafpraak	Soort uitvoering	Landkruze	Plaats	Podium	Zaal	Standaard capaciteit	Aangepaste capaciteit	Land	In het kader van een festival	Betreffende festival	Naam van de speellocatie	Speelbeurten in het buitenland: Vul hieronder de naam en plaatsnaam van de locatie in.
Händel in Italië	14 januari 2023	20:15	58	34	50 reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Kampen (OV)	Bovenkerk	Bovenkerk - Bovenkerk (450)	450		Nee				
Lust and Love Lost	19 januari 2023	20:00	34	26	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Almere (FL)					Nee			Goede Rede Kerk	
Lust and Love Lost	22 januari 2023	18:00	610	600	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Buitenland						Nee				
Sirenes	27 januari 2023	20:15			reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Enschede (OV)	Amstelerkerk				Nee				Teatru Manoel, Valletta
Sirenes	28 januari 2023	20:15	101	81	reguliere uitvoering	zaalhuur	Regulier	Nederland	Amsterdam (NH)	Amstelerkerk	Amstelerkerk - Zaal 1 (220)	220	220	Nee				
Sirenes	29 januari 2023	12:00	168	144	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Assen (DR)	Podium Zuidhaage				Nee				
Händel in Italië	5 februari 2023	14:30	110	110	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Eindhoven (GLD)		Podium Zuidhaage - Zaal de Schalm (220)	220		Nee				
Take Five!	5 maart 2023	16:00	104	98	reguliere uitvoering	partage	Regulier	Nederland	Venlo (LI)					Nee				Kasteel Echfeld Concertpodium Domani
Orgelinsiguratie	10 maart 2023	20:00	64	40	reguliere uitvoering	zaalhuur	Regulier	Nederland	Utrecht (UT)	Lutherse kerk	Lutherse kerk - Zaal 1 (250)	250		Nee				
Take Five!	12 maart 2023	20:00	57	57	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Cuxj (NB)					Nee				St Martinuskerk Grote Kerk
Händel in Italië	15 april 2023	20:00	80	70	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Massilia (ZH)					700	Nee			
Play'In	21 april 2023	17:30	53	42	educatieve activiteit	zaalhuur	Regulier	Nederland	Utrecht (UT)	Utrechts Centrum voor de Kunsten	Utrechts Centrum voor de Kunsten - Marmozaal (200)	200		Nee				
Take Five!	19 mei 2023	20:00	21	19	reguliere uitvoering	zaalhuur	Regulier	Nederland	Amsterdam (NH)	Gasthuiskapel				40	Nee			Buurtsentrum Midwest
Take Five!	21 mei 2023	16:00	58	54	reguliere uitvoering	zaalhuur	Regulier	Nederland	Zaltbommel (GLD)	Gasthuiskapel - Gasthuiskapel (130)				110	Nee			
B-Street	1 juni 2023	11:00	209	209	schoolorvoorstelling/concert po	n.v.t.	Regulier	Nederland	Nieuwegein (UT)	Theater en Kunstencentrum De Kom	Theater en Kunstencentrum De Kom - kleine zaal (220)	220		Nee				
B-Street	2 juni 2023	09:30	193	193	schoolorvoorstelling/concert po	n.v.t.	Regulier	Nederland	Nieuwegein (UT)	Theater en Kunstencentrum De Kom	Theater en Kunstencentrum De Kom - kleine zaal (220)	220		Nee				
B-Street	2 juni 2023	11:00	68	68	schoolorvoorstelling/concert po	n.v.t.	Regulier	Nederland	Nieuwegein (UT)	Theater en Kunstencentrum De Kom	Theater en Kunstencentrum De Kom - kleine zaal (220)	220		Nee				
Telemann, Fandango & Tango	22 juni 2023	20:00	75	72	reguliere uitvoering	n.v.t.	Try-out	Buitenland						125	Duitsland	Ja		Markuskerke, Sülfeld
Telemann, Fandango & Tango	23 juni 2023	22:00	45	45	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Buitenland						160	Duitsland	Ja		Schinkelsaal, Gesellschaftshaus, Magdeburg
Flute Pastourelle	24 juni 2023	16:30	100	100	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Buitenland						160	Duitsland	Ja		Schinkelsaal, Gesellschaftshaus, Magdeburg
Harmonia Pamassia	15 september 2023	15:00	70	70	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Zwolle (OV)					100	Nee			
Harmonia Pamassia	29 september 2023	20:00	30	25	reguliere uitvoering	zaalhuur	Regulier	Nederland	Utrecht (UT)					200	Nee			
Harmonia Pamassia	30 september 2023	20:00	65	55	reguliere uitvoering	zaalhuur	Regulier	Nederland	Amsterdam (NH)	Amstelerkerk	Amstelerkerk - Zaal 1 (220)	220	220	Nee				
Harmonia Pamassia	7 oktober 2023	20:00	162	158	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Ede (GLD)	Edeische Concertzaal	Edeische Concertzaal - Cwajlzaal (250)	250	250	Nee				
Harmonia Pamassia	15 oktober 2023	11:30	129	127	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Hoorn (NH)	Schouwburg en Congressentrum het Park	Schouwburg en Congressentrum het Park - Othellozaal (246)	246		Nee				
Angelo Solitiano Lonely Angel	25 oktober 2023	20:00	311	311	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Tilburg (NB)	Theaters Tilburg	Theaters Tilburg - Concertzaal (750)	750		Nee				
Angelo Solitiano Lonely Angel	26 oktober 2023	20:00	215	215	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Voorschoten (ZH)						Nee			
Angelo Solitiano Lonely Angel	28 oktober 2023	14:15	243	231	reguliere uitvoering	zaalhuur	Regulier	Nederland	Amsterdam (NH)					200	Nee			
Angelo Solitiano Lonely Angel	29 oktober 2023	15:00	118	115	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Dalfsen (OV)	Het Concertgebouw	Het Concertgebouw - Kleine Zaal (437)	437		Nee				
Angelo Solitiano Lonely Angel	5 november 2023	20:00	71	71	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Cuxj (NB)	Schouwburg Cuxj	Schouwburg Cuxj - Grote zaal (540)	540		Nee				
Bach Reconstructed: Concertos & Partita	8 november 2023	19:00	10	0	reguliere uitvoering	zaalhuur	Try-out	Nederland	Zaltbommel (GLD)	Gasthuiskapel	Gasthuiskapel - Gasthuiskapel (130)	130		Nee				
Angelo Solitiano Lonely Angel	12 november 2023	15:30	124	120	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Vlissingen (ZE)						Nee			
Harmonia Pamassia	17 november 2023	20:15	67	65	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Kampen (OV)		Stadgheoorzaal Kampen			110	100	Nee		
French Connection	18 november 2023	20:00	30	30	reguliere uitvoering	zaalhuur	Regulier	Nederland	Culemborg (GLD)					80	Nee			
French Connection	19 november 2023	15:00	40	40	reguliere uitvoering	n.v.t.	Regulier	Nederland	Leidschendam (ZH)						Nee			Oudekatholieke kerk
Harmonia Pamassia	26 november 2023	11:00	117	117	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Tiel (GLD)						Nee			
Harmonia Pamassia	9 december 2023	20:00	93	71	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Ruurlo (GLD)	Kulturhus Ruurlo	Kulturhus Ruurlo - Kuningster (120)	120		Nee				
French Connection	17 december 2023	12:00	98	93	reguliere uitvoering	uitkoop	Regulier	Nederland	Helvoetsluis (ZH)					130	Nee			